

N:o 5.

Ank. till Riksd. Känsl. den 12 Febr. 1873 kl. 1 e. m.

*Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande (N:o 1),
i anledning af framställning om aflåtande af underdånig
skrifvelse angående Deras Majestäter, Konungens och
Drottningens kröning under innevarande riksdag.*

I Andra Kammarens sammanträde den 25 nästlidna Januari har, på sätt det då hållna protokoll utvisar, Herr vice Talmannen, Friherre J. G. N. S. Åkerhielm yttrat följande:

»Herr Talman, Mine Herrar! Då jag nu här begär ordet, sker det med anledning af den öfverläggning, som i Thorsdagens Talmanskongressens egde rum; och i enlighet med det häfdvunna bruket från Ståndsriksdagarne, då vice Talmännen väckte liknande förslag, går jag nu att göra en framställning, hvilken jag har grundad anledning antaga samtidigt förekommer i Medkammaren.

Vårt Brödrarikes Grundlov säger uttryckligen (§ 10), att Konung skall krönas. Våra Grundlagar — I veten det — innehålla derom intet skrifvet ord, men våre fäder hafva lydt hjertats maning och folkets önskan, då de, hvarje gång de med tillgifvenhet och förhoppningar helsat en ny Konung, genom Riksdagen anhållit, att Han måtte i Herrans tempel låta fästa kronan på sitt hufvud.

Jag antager, att I viljen vidhålla gammalt häfdvunnet bruk och Svenskmannased, då jag väcker fråga derom, att Riksdagen ville i underdånighet anhålla, det Konungen och Hans Höga Gemål täcktes låta kröna sig och att Hans Maj:t dertill måtte bestämma dag under tiden

för denna Riksdags sammanvaro, hvadan jag hos Kammararen vördsamt hemställer:

att Kammararen behagade åt Herrar Kansli-Deputerade uppdraga att, i anledning af den nu väckta frågan, inkomma med det yttrande och förslag, hvartill den lärer föranleda».

Utskottet, till hvars utlåtande ofvan intagna framställning blifvit hänvisad, förbiser visserligen icke vigten af ett gammalt häfdvunnet, tillförene äfven genom lag stadgadt bruk, som redan i följd af sin ålder förtjenar aktning, med hvilket förena sig många minnen ur Sveriges historia och som tillika har stöd i den betydelse, hvarje af religionen helgad förrättning måste innebära. Våre grundlagar innehålla emellertid i detta ämne icke något annat, än den antydning, som förekommer i inledningen till Successions-ordningen och som, under förutsättning af vissa, jemväl angifna vilkor, afsåg det fall, då det nu varande Konungahusets Höge Stamfader kunde komma att såsom Konung rikets styrelse öfvertaga. Om eller i hvilken mån det urgamla bruket numera uppbares af det allmänna föreställningssättet, eller om i större eller mindre delar af landet Konungens och Hans Gemåls kröning betraktas såsom en själfva begreppet af konungamakt med nödvändighet tillhörande och denna makt högtidligen bekräftande handling, tillåter Utskottet sig icke att uttala någon förmodan. Deremot är Utskottet förvissadt om, att en sådan förrättning icke kan närmare tillknyta de band af kärlek, tillgifvenhet och trohet, med hvilka Svenska folket är förenadt med den konungaätt, hvilken, såsom Konungen i Sin första helsning till folkets församlade ombud också erinrade, satt sin ära uti att vara Svensk, — en ära, som får ökad glans vid tanken på, att under Konungarnes af denna ätt fridsälla styrelse landet uppnått en förut knapt anad utveckling och förkofran inom alla odlingens områden. Icke mindre är Utskottet öfvertygadt om, att Konungens uppskattning af Sitt höga kall, samt de dyra och ansvarsfulla pligter, det medför, är lika fast och oföränderlig, ehvad Hans tillträde af riksstyrelsen beseglas i öfverensstämmelse med det urgamla bruket eller icke, likasom att, oberoende deraf, Han hyser samma känslor af huldhet och kärlek för det folk, som kallade Hans farfäder att intaga den tron, så många hugstore Konungar förut innehaft. Med denna öfvertygelse om beskaffenheten af det ömsesidiga förhållandet emellan Konung och folk, vill det synas Utskottet icke vara förenligt, att Riksdagen skulle till Konungen frambära en anhållan, som i någon mån kunde lägga ett band på Hans Majestäts egen uppfattning af den i fråga satta högtidliga handlingen i och för sig eller om rätta tidpunkten för dennas begående. Enligt Utskottets föreställning,

är det Konungen ensam, hvilken det tillkommer att i den ordning, grundlagen utstakar, meddela Riksdagen sin vilja i detta afseende, och en sådan behandling torde ock i det hufvudsakliga öfverensstämma med den, hvilken det åberopade stadgandet i vårt brödrarikes grundlag synes angifva. Finner Hans Majestät sig böra, i likhet med sine Høge företrädare, till Sveriges Konung krönas och hyllas, måste denna högtid vinna högre betydelse derigenom, att folkets valda ombud i densamma deltaga, och den har då icke behof af yttre ståt eller fåfänglig prakt för att i sann mening utgöra ett offentligt vittnesbörd om förningsbandet emellan Konungen och folket.

På grund af hvad nu är vordet anfördt, hemställer Utskottet vördsamt, att den af Herr vice Talmannen, Friherre Åkerhielm gjorda framställning icke måtte någon ytterligare åtgärd af Andra Kammaren föranleda.

Stockholm den 11 Februari 1873.

På Utskottets vägnar:

J. SJÖBERG.
